

Groot niveauverschil tussen moderne dansgroepen

door
Marcel-Armand
van Nieuwpoort

Krisztina De Châtel

Hoe groot het niveauverschil tussen de Nederlandse moderne dansgroepen is blijkt uit de vergelijking van deze voorstelling met de uitvoering van het nieuwste programma van Dansgroep Krisztina de Châtel, dat getuigde van grote professionaliteit. Hoewel het programma artistiek niet uitblonk was het uitvoerend niveau de moeite waard. Voor het eerst in vijf jaar presenteerde de choreografe/regisseuse Yoka van Brummelen nieuw werk. Van Brummelen was als danseres begonnen bij Dansgroep Pauline de Groot in de jaren zestig, waarna zij als actrice in de Verenigde Staten actief was. Als woordvoester van de kleine dansgroepen liet zij in de tweede helft van de jaren zeventig nogal

eens van zich horen, terwijl zij op artistiek terrein haar bewegings-theaterversie van teksten van Peter Handke in het programma Voorspellen door het Incidental Theatre presenteerde. Sindsdien trad zij niet meer naar voren. Maar De Châtel nodigde haar uit voor haar gezelschap een choreografie te maken.

Van Brummelen sluit met Ritornel aan op de repetetieve formele dansopvatting van De Châtel, waarin zij enige variaties aanbrengt. Zij vertaalde de muziekterm ritornel in het laten terugkeren van een thema, dat door het ensemble wordt uitgevoerd na een solo die steeds door een ander wordt vertolkt. Deze afwisseling in de opzet komt er niet uit. De choreografie is weinig oorspronkelijk en vaag van stijl. Het voorspelbare karakter van dit stuk op de bele-

gen synthesizerklanken van Harald Budd, Brian Eno en Vangelis riep bij mij de nodige vraagtekens op over de noodzaak van deze come-back. Maar wel dient vermeld te worden dat de dansers, Jerry Boeye, Marijke Huybregts, Robert Salden, Lilian Vos en de verrassende vervangster van de geblesseerde Josje Neuman, Juliette van Ingen, zich uitstekend weerden in Ritornel, dat zij met zichtbaar plezier uitvoerden.

Beter geslaagd, maar ook geen meesterwerken, waren de drie solo's die De Châtel speciaal voor haar dansers maakte. De eerste solo heeft een heel verstild karakter. Daarvoor heeft de choreografe haar inspiratie gezocht in de klassieke Japanse dans. De keuze voor de gevoelige Marijke Huybregts als uitvoerende is een schot in de roos. De wat breekbare, elegante stijl van deze danseres past goed bij de koto-muziek van Keiko Nosaka. Deze bewegingsstudie, die begint vanuit een geknielde houding en dan overgaat in soms heftig getrippel, geeft ruim baan aan de poëtische mogelijkheden van Huybregts.

Heel anders qua sfeer was de middelste solo op muziek van De Châtel's landgenoot Bela Bartok. De lange magere gestalte van Lilian Vos blijkt voldoende veerkracht te bezitten om de speelse vluchtigheid van deze losse, vrije dans uit te voeren. Af en toe zijn ook hier momenten ter accentuering ingepast, waarin Vos al bibberend en met de vuisten gebald spanning opbouwt. Een zwak punt echter wordt gevormd door het feit dat de choreografie niet prettig in de muziek zit.

Alleen al de vertolking van de laatste solo door de Belgische danser Jerry Boeye (voorheen onder meer bij Het Nationale Ballet) maakte deze voorstelling de moeite waard. Hij verving de geblesseerde Neuman op verbluffende wijze. Met veel vitaliteit en souplesse voerde hij de solo op inspirerende muziek van Warner van Es uit. Met voortdurend draaien rond de eigen as binnen een cirkelvormig ruimtelijk patroon heeft deze solo een grote vaart, die door plotselinge wendingen, zoals een

stop met een verfijnde armvariatie, heel dynamisch en speels is. De korte snelle bewegingen krijgen als accenten in de soepele bewegingsstroom in Boeyes swingende, goed getimede vertolking net die extra dimensie die de choreografie eruit tilt. Zijn gevoel voor understatement zorgt voor een onmiskenbare band met het publiek.

Met deze drie bewegingsstudies, die meer dan voorheen de ruimte geeft aan de dansers tot persoonlijke ontplooiing, toont De Châtel aan een van de betere choreografen in Nederland te zijn, niet alleen door haar vakmanschap en artistieke, maar ook vanwege haar veelzijdigheid.

2
-
64R

Dansgroep Krisztina de Châtel met Ritornel met (v.l.n.r.) Marijke Huybregts, Lilian Vos, Robert Salden, Jerry Boeye, Juliette van Ingen. (foto: Bob van Dantzig)

Solo van Marijke Huybregts in de choreografie van Krisztina de Châtel.

(foto: Bob dan Dantzig)